

Aan het college Burgemeester en wethouders
van de gemeente Overbetuwe
Postbus 11
6660 AA ELST

Doorkiesnummer: 088 - 888 66 66 Datum: 21 augustus 2012 Referentie: 2012.0371.JV.ph
Faxnummer: 088 - 888 66 34

Betreft: **hoorzitting 21 augustus 2012, ontwerp bestemmingsplan buitengebied van de gemeente Overbetuwe**

Geacht college,

Mijn naam is Henk Mulder melkveehouder te Driel en voorzitter van LTO Noord afdeling Oost Betuwe, dit zijn de Gemeentes Lingewaard en Overbetuwe.

De zienswijze van LTO Noord staat genummerd onder nummer 27.

Betreffende het recht van solitaire glastuinbouwbedrijven op vergroting van het bedrijf met 20% en onder bijzondere voorwaarden op meer.

Gezien de levensvatbaarheid van deze glastuinbouwbedrijven is het zeer wenselijk om de eventuele uitbreiding te kunnen realiseren. Verplaatsing in deze economisch zware tijden in de glastuinbouw is voor veel bedrijven moeilijk of zelfs onmogelijk.

Ook als we kijken naar de werkgelegenheid in de regio is het zeer wel het overwegen waard om deze bedrijven in stand te houden.

Ook betreffende het argument in uw antwoord als gemeente, namelijk op basis van landschappelijke overwegingen, zou ik u dringend willen adviseren hier nogmaals uitvoerig naar te kijken.

Als we kijken naar oude glastuinbouwbedrijven in onder andere de gemeente Lingewaard zien we dat er bij stoppende glastuinbouwbedrijven zonder toekomstperspectief al snel sprake is van verpaupering van het geheel. In het kader van uw landschappelijke overwegingen is dit wat LTO Noord betreft zeer onwenselijk.

Onder punt 5

Aangaande ons voorstel hoe het gemeentelijke archeologische beleid praktisch kan worden ingevuld.

We hebben er alle begrip voor dat de gemeente gebonden is aan wettelijke verplichtingen ten aanzien van bescherming van archeologische waarden.

Echter de invulling van het beleid aangaande deze verplichting kan wat LTO Noord betreft op een meer praktische manier worden uitgevoerd.

Met name de term 'Normaal agrarisch gebruik is rekbaar'. Welke bewerkingdiepte is normaal 30, 50 of zelfs 80 centimeter, is in de moderne landbouw veel voorkomend.

Ook wil ik u er op attenderen dat er landelijk een pilotproject loopt waarin LTO Nederland in samenwerking met het ministerie van EL&I en vier gemeenten in Nederland aangeven hoe hier een werkbare situatie kan worden gecreëerd.

Hierbij gaat met name de verplichting, om bij bepaalde normale agrarische werkzaamheden als bijvoorbeeld het rooien van bomen en het draineren of herdraineren, een verplicht archeologisch onderzoek uit te voeren veel te ver. Als we kijken naar historische kaarten waaronder luchtfoto's uit de Tweede Wereldoorlog zouden we kunnen aantonen dat veel gronden in het verleden al veelvuldig zijn geroerd.

Ook zou historisch gebruik van percelen als bijvoorbeeld fruit of boomteelt moeten worden vastgelegd in gemeentelijke kaarten. Op deze manier voorkomen we dat agrariërs worden opgezadeld met hoge kosten voor aanlegvergunningen.

Het zou in onze ogen zeer wenselijk zijn dat de gemeente Overbetuwe een gelijk archeologisch beleid voert als de buurgemeenten Nederbetuwe en Buren omdat ook daar veel boom en fruitteelt plaatsvindt.

Op deze manier voorkomen we dat agrariërs met op hoge kosten van aanlegvergunningen worden opgezadeld.

Met vriendelijke groet,

H.J. Mulder
Voorzitter LTO Noord afdeling Oost Betuwe
Drielse Rijkdijk 39
6665 LP DRIEL

NOTITIE

Onderwerp: **Archeologie in de gemeente Overbetuwe**
Datum: 21 augustus '12
Behandeld door: LTO Noord Oost Betuwe

Aanleiding

In een groot aantal gemeenten in Gelderland is het archeologiebeleid actueel. Zij zijn verplicht het archeologisch beleid te verankeren in het bestemmingsplan. Het kader hiervoor staat in het streekplan beschreven. LTO Noord Gelderland constateert dat gemeenten verschillend met het archeologiebeleid omgaan. De indruk ontstaat dat gemeenten kiezen voor zekerheid waardoor zij een strenger beleid voeren dan nodig is ter bescherming van de bodemschatten.

LTO Noord Gelderland geeft hierna aan op welke wijze het gemeentelijk archeologiebeleid praktisch kan worden ingevuld en welke argumenten hierbij kunnen worden gebruikt.

Wettelijk kader

De Wet op de Archeologische Monumentenzorg (WAMZ) schrijft voor dat bodemschatten zorgvuldig beschermd moeten worden. Het gaat om bestaande en te verwachten archeologische waarden. De wet bepaalt dat deze bodemschatten beschermd moeten worden, maar niet hoe. Dat wordt overgelaten aan provincies en gemeenten.

Het streekplan Gelderland geeft het provinciaal planologisch kader aan. De provincie heeft dit vervolgens nader uitgewerkt in het archeologisch beleidskader. De exacte begrenzing en bescherming van de archeologisch waardevolle gebieden is de verantwoordelijkheid van de gemeenten. Zij leggen het beschermingsregime vast in het bestemmingsplan.

De nieuwe Wet op de Ruimtelijke Ordening heeft de verhouding tussen provincie en gemeenten gewijzigd. De provinciale goedkeuringsbevoegdheid van de bestemmingsplannen is vervallen. Dit betekent dat gemeenten veel meer beleidsvrijheid hebben gekregen om een eigen invulling te geven aan het archeologiebeleid. Het adagium 'het mag niet van Arnhem' bestaat niet meer. Het is niet zo dat gemeenten zomaar van het provinciaal beleid kunnen afwijken, maar er is wel meer ruimte. Die ruimte moeten gemeenten benutten. Zij moeten op dit punt zelfbewuster worden.

Beleidslijn van LTO Noord Gelderland:

- **Beperk de gronden die onder het archeologisch regime vallen zoveel mogelijk**
Er moeten zo weinig mogelijk gronden worden aangewezen waarvoor beperkingen gelden vanwege mogelijke bodemschatten. Er moeten zich daadwerkelijk archeologische waarden bevinden. Als dat niet vaststaat, moet de gemeente hiernaar onderzoek doen. Dat moet zij doen op eigen kosten en niet afwentelen op de grond-eigenaar of -gebruiker.

Dit leidt tot een archeologische verwachtingskaart. Een verdeling met hoge, middelhoge en lage verwachtingen is standaard. Zo'n kaart geeft geen absolute zekerheid over de aan- of afwezigheid van archeologische vindplaatsen, maar is een hulpmiddel bij de uitwerking van het archeologisch beleid. De gronden die ingedeeld worden in de categorie hoog en middelhoog moeten tot een minimum worden beperkt.
- **Laat gemeente op eigen kosten archeologisch onderzoek uitvoeren**
Verzoek de gemeente zelf nader archeologisch onderzoek uit te voeren om zo vast te stellen waar de bodem-

schatten zich daadwerkelijk bevinden. Onderzoek in het veld kan nodig zijn, maar vaak zijn er kaarten beschikbaar die relevante informatie bevatten, zoals kaarten van ruilverkavelings- of landinrichtingsprojecten. Het areaal op de verwachtingskaart kan op basis van deze informatie worden verkleind. Laat de gemeente motiveren waarom de gronden zijn gecategoriseerd, zoals aangegeven. De motivering moet de categorie-indeling kunnen dragen. Enkel een verwachting hebben dat er bodemschatten zouden kunnen zijn, is onvoldoende; dan kan er geen sprake zijn van bescherming.

De gemeenten laten zich bij het opstellen van hun archeologisch beleid begeleiden door archeologische adviesbureaus en de regio-archeologen aangesteld door de provincie. Zij hebben gezien hun achtergrond de focus teveel op het behoud van de archeologische waarden. Er is te weinig aandacht voor het agrarisch belang (de grondgebruikers).

- **Voorkom zoveel mogelijk dat archeologisch beleid agrarische werkzaamheden belemmert**
Gemeenten hebben de neiging om voor zekerheid te kiezen. Zij stellen in de beschermde gebieden veelal de grens, waaronder archeologisch onderzoek nodig is, op 30 cm. Dat kan het agrarisch gebruik beperken. De gemeente kan werkzaamheden tot een grotere diepte vrijstellen, als zij dat maar goed beargumenteert. Dat hangt af van de mogelijke bodemschatten en het agrarisch belang in het betreffende gebied. Een diepte van 30 cm als algemene grens is veel te rigide.
- **Verlang een vrijstelling voor normaal agrarisch gebruik**
De wet biedt de mogelijkheid om een vrijstelling te verlenen voor werkzaamheden die betrekking hebben op normaal onderhoud, beheer en gebruik overeenkomstig de bestemming van de grond. Normaal agrarische werkzaamheden gaan nogal eens tot een diepte van ongeveer 50 cm. De diepte kan per gebied verschillen. Een diepte van 80 tot 100 cm is verdedigbaar in gebieden met boomteelt.
- **Houd (her)drainage buiten het aanlegvergunningstelsel**
(Her)drainage valt onder normaal onderhoud, gebruik en beheer en moet daarom vrijgesteld worden van een archeologische onderzoeksplicht. Dat geldt zowel voor sleuf- als sleufloze drainage. Een ander argument dat hierbij kan worden gebruikt is dat de grond in het verleden al 'geroerd' is. Eventuele bodemschatten zullen toen al verloren zijn gegaan. Dit geldt zeker bij herdrainage. Een vrijstelling hiervoor is zeker legitiem.
- **In het verleden geroerde gronden kunnen niet als archeologisch waardevol worden aangemerkt**
Gronden die in het verleden al geroerd zijn, kunnen archeologisch niet waardevol zijn. Bouwblokken moeten om die reden dus buiten de begrenzing blijven. Probeer ook uitbreidingen van het bouwblok erbuiten te houden.
- **Beperk de bureaucratie en de hoogte van de leges**
Door het archeologiebeleid praktisch te houden kan de vergunningplicht worden beperkt. Attendeer de gemeente ook op de mogelijkheid van een melding. Een melding heeft als voordeel dat er geen of slechts beperkte kosten aan zijn verbonden. Bovendien hoeft de ondernemer niet te wachten op een besluit van de gemeente. In de situaties dat er toch een vergunning moet worden aangevraagd, zijn er in de regel leges verschuldigd. De gemeente gaat zelf over de hoogte van de leges. Bepleit bij de gemeente dat deze zo laag mogelijk blijven.

Wat moet worden verstaan onder normaal agrarisch gebruik?

Hieronder worden de teeltmaatregelen per sector benoemd. De grondbewerkingen zijn per teelt weergegeven. Dit zijn de maximaal gebruikte teelthandelingen. Het is dus niet zo dat bij elke teeltcyclus alle teelthandelingen worden uitgevoerd. Bijvoorbeeld diepwoelen en diepspitten zijn teelthandelingen die niet allebei nodig zijn in dezelfde teeltcyclus.

Laanbomenteelt

De grondbewerkingen tijdens de teelt cyclus zien er als volgt uit:

0. Voor het plantklaar maken van de grond
 - Draineren (tot 1 meter diep).
 - Aanleggen van ondergronds buizenstelsel voor beregening (tot 60 cm diep).

1. Grond plantklaar maken
 - Diepspitten (40 tot 50 cm diep)
 - Diepwoelen (70 tot 80 cm diep)
 - Ploegen (tot 35 cm diep).
2. Planten
 - Palen drukken (tot 50 cm diep)
 - Palen zetten voor hagelnetten. Op dit moment vindt dit nog niet plaats. In de toekomst kan dit plaats gaan vinden. Dan betonnen palen plaatsen, die tot 70-80 cm de grond in gaan.
 - Machinaal planten (tot 60-70 cm diep)
 - Grote bomen planten (tot 60-70 cm diep). Dit komt incidenteel voor.
3. Teeltmaatregelen
 - Rotorkopeggen (tot 15- 20 cm diep)
 - Frezen (tot 20 cm diep)
 - Schoffelploegen (tot 30 cm diep)
 - Woelen (tot 40 cm diep). Dit komt incidenteel voor.
4. Rooien
 - Rooien met kluit (35 tot 60 cm diep, incidenteel tot 120 cm diep) De vraag naar grotere bomen wordt steeds groter, dus vaker zal tot 120 cm gegraven gaan worden.
 - Rooien zonder kluit (lossnijden onder de wortels, boom eruit halen en ter plekke uitschudden).

Aanvullende maatregelen:

- Aanleg wateropvangvoorziening en bronnering aanleggen.
- Bij containerteelt vindt beregening plaats: aanleg drainagesysteem. Ondergronds buizenstelsel op een diepte van 60 à 70 cm.
- Incidenteel egaliseren van de grond.

Fruitteelt

De grondbewerkingen tijdens de teelt cyclus zien er als volgt uit:

1. Voor het plantklaar maken van de grond
 - Draineren (tot 1 meter diep)
 - Aanleggen van ondergronds buizenstelsel voor beregening (tot 60 cm diep).
2. Grond plantklaar maken
 - Diepspitten (40 tot 50 cm diep)
 - Diepwoelen (70 tot 80 cm diep)
 - Ploegen (tot 35 cm diep).
3. Planten
 - Palen drukken (tot 50 cm diep)
 - Palen zetten voor hagelnetten.. Dan betonnen palen plaatsen, die tot 70-80 cm de grond in gaan.
 - Planten appels (tot maximaal 20 cm diep)
 - Planten peren (tot maximaal 30 cm diep)
 - In toenemende mate worden peren op ruggen geplant. Dit houdt in dat ze op de grond geteeld worden in plaats van in de grond.
4. Teeltmaatregelen

Tijdens de teelt worden geen grondbewerkingen meer uitgevoerd om wortels niet te beschadigen.

5. Rooien

- Rooien. Bij het rooien van moderne boomgaarden ontstaan gaten van maximaal 40 cm diep. Bij het rooien van oude beplantingen met sterkere onderstammen tot maximaal 60 cm diep.
- Aanvullende maatregelen:
- Aanleg waterbassins en bronnering.
- Incidenteel egaliseren van de grond.

Akkerbouw, (melk)rundveehouderij inclusief maïsteelt en vollegrondsgroenteteelt

De groundbewerkingen tijdens de teelt cyclus zien er als volgt uit:

0. Voor het plantklaar maken van de grond

- Draineren (tot 1 meter diep).

1. Grond plant klaarmaken:

- Diepspitten (40 tot 50 cm diep)
- Diepwoelen (70 tot 80 cm diep)
- Ploegen (tot 35 cm diep)
- Bemesten (tot 10 cm diep)
- Rotoreggen (tot 8 cm diep).

2. Zaaïen

- Zaaïen (tot 8 cm diep).

3. Teeltmaatregelen

- Tijdens de teelt worden alleen oppervlakkige groundbewerkingen uitgevoerd zoals schoffelen, etc.

4. Oogsten

Oogsten: afhankelijk van de teelt tot maximaal 20-25 cm. Suikerbieten wortelen het diepst.

- Aanleg waterbassins en bronnering aanleggen.

Aanvullende teeltmaatregelen:

- Aanleg bronnering
- Incidenteel egaliseren van de grond.

Zoals aangegeven vinden voor akkerbouw, groenteteelt en (melk)veehouderij dezelfde groundbewerkingen plaats en derhalve geen aanlegvergunning bij teeltwisseling.

In het kader van het nieuwe bestemmingsplan Overbetuwe vragen wij hiervoor uw dringende aandacht,

Met vriendelijke groet namens

LTO Noord afdeling Oostbetuwe

Henk Mulder voorzitter muld4268@planet.nl 0622924569